

Ārvalstu darbaspēka piesaiste no trešajām valstīm: noteikumi, izaicinājumi, pieredze

Dace Kraveca

Kronos Latvija SIA

29330015

Kronos Latvija
personāla atlase un apmācības

Viesstrādnieku nodarbināšanu Latvijā regulē:

▶ *Darba likums 8. un 9.pants:*

- ▶ (8) Ārzemnieku atļauts nodarbināt tikai tad, ja viņam ir piešķirtas tiesības uz nodarbinātību, ko apliecina atbilstošs ieraksts ārzemniekam izsniegtajā vīzā vai uzturēšanās atļaujā, izņemot normatīvajos aktos noteiktos gadījumus, kad apliecinājums par tiesībām uz nodarbinātību pie noteikta darba devēja un noteiktā specialitātē (profesijā) nav nepieciešams. Šis noteikums neattiecas uz Eiropas Savienības pilsoņiem un personām, kurām ir brīvas pārvietošanās tiesības Eiropas Savienībā atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 15.marta regulas Nr. [562/2006](#), ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss), 2.panta 5.punktam.
- ▶ (9) Aizliegts nodarbināt personu, kura nav tiesīga uzturēties Latvijas Republikā.

▶ *Darba likums 14, 14¹ un 14².pants Darbinieku nosūtīšana*

- ▶ *2018.gada 24.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.55 Noteikumi par ārzemnieku nodarbināšanu.*
- ▶ *2018.gada 20.februāra MK noteikumi Nr. 108 Specialitātes (profesijas), kurās prognozē būtisku darbaspēka trūkumu un kurās darbā Latvijas Republikā var uzaicināt ārzemniekus.*

4 veicamie soļi viesstrādnieku nodarbināšanai Latvijā

1. Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA)

Uzņēmējs piesaka brīvu darba vietu NVA filiālē un pēc pieteikšanas tai ir jābūt brīvai ne mazāk par mēnesi (vai 10 dienas saskaņā ar 2018. gada 20.februāra MK not. Nr. 108) līdz dienai, kad darba devējs vēršas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē (PMLP).

2. Sadarbība ar partneriem valstī, no kuras tiek piesaistīti darbinieki

- ▶ atlase, intervijas, dokumentu kārtošana

3. Ielūgumu sagatavošana un iesniegšana PMLP:

- ▶ vīzas pieprasīšanai PMLP uz 90 dienām
- ▶ Uzturēšanās atļauju formēšanai. Biometriskā pase atļauj ieceļot uzreiz un uzturēšanās atļauju kārtot Latvijā.

4. Uzturēšanās atļauju noformēšana Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē (PMLP)

Izaicinājumi uzņēmējiem un ieteikumi lēmējvarai

▶ Laika resursa samazināšana

- ▶ Vakances izsludināšana NVA 30 dienas
- ▶ Pieraksta rindas PMLP uzturēšanās atļaujas, ielūguma, izsaukuma noformēšanai - ~ 1- 2 mēneši (Rīgas nodaļās)
- ▶ Dokumentu standarta izskatīšanas un noformēšanas termiņš PMLP - 30 dienas + 10 darba dienas

▶ Sadarbībā ar darba devējiem atļauto profesiju (specialitāšu) saraksta pārskatīšana un paplašināšana, kurās darbā LR var uzaicināt ārzemniekus

2018.gada 20.februāra MK noteikumi Nr. 108 Specialitātes (profesijas), kurās prognozē būtisku darbaspēka trūkumu un kurās darbā Latvijas Republikā var uzaicināt ārzemniekus

<https://likumi.lv/ta/id/297537-specialitates-profesijas-kuras-prognoze-butisku-darbaspeka-trukumu-un-kuras-darba-latvijas-republika-var-uzaicinat-arzemniekus>

Alternatīvi darba spēka resursi

- ▶ **Bezdarbnieki (8%)** (Latgales reģions, u.c.).
  - ▶ Apmācības, pārkvalifikācija, izmitināšana
- ▶ **Pensionāri**
  - ▶ Jau ir kvalificēti, ar augstāko izglītību
  - ▶ Ekonomiski aktīvs LV ir katrs sestais 65-74 gadu vecumā
- ▶ **Uz ārvalstīm emigrējušie**
  - ▶ kopš 1990.gada Latvija zaudējusi aptuveni 30% iedzīvotāju.
  - ▶ Kopš 2010.gada iedzīvotāju skaits samazinājies aptuveni par 8% 170 000 - no migrācijas rezultātā 113 00, negatīvā dabiskā pieauguma rezultātā 57 000.
  - ▶ **2018. gada sākumā Latvijā dzīvoja 1 milj. 934 tūkst. iedzīvotāju - par 15,7 tūkst. mazāk nekā pirms gada, liecina Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) jaunākie dati.**
- ▶ **Cilvēki ar invaliditāti**
  - ▶ Latvijā dzīvo 170 tūkstoši cilvēku ar invaliditāti, no tiem darbaspējas vecumā ir 110 tūkstoši iedzīvotāju, bet strādā tikai 40 tūkstoši.

Paldies!